

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - 6 "
 negyed évre - - 3 "
 Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár r.t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
 Hirdetéseket és előfizetéseket fölvesz FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyilttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

A gazdasági erkölcsök.

Egyik tekintélyes fővárosi napilapban olvastuk, hogy a mostani élelmiszerek drágaságán a gazdák segítsenek. Vagyis adják a termékeiket úgy, mint a bő esztendőben.

Ugyanehhez az újságnak egy szava sincs az ellen a fosztogatás ellen, amit az ország nagyobb városaiban az élelmiszerek spekulánsai végbe visznek. Vagyis az üzérkedésnek szabad a tér. Néhány piócának a sajtó teljes közömbössége mellett szabad magát milliók véréből tele szivni. A gazda azonban mindenesetre olcsón adja veritékének eredményét. Magunk részéről is azt tartjuk, hogy a gazdák, a magyar közgazdasági élet oszlopai, nem teszik helyesen, ha a szűk időket felhasználva több hasznot igyekeznek szerezni, mint amennyit a bő időkben az olcsóság miatt károsodnak. Világosan látjuk, hogy az élelmiszerek, a hus, a kenyér, a gyümölcs, vaj, tej, zöldség óriási drágulásából alig jut valami a gazdáknak. Még a buza drágulása sem olyan arányú, mint a kenyéré.

Kijut az idén a szűkölködésből mindenkinek. Gazdának, iparosnak, sokféle keres-

kedőnek, hivatalnoknak, ügyvédnek, orvosnak. Ellenben a városi élelmiszert ellátó mészárosok, pékek, a napi élelmiszerek közvetítésével foglalkozó üzérkedők erősen osztja az aranyat a szűk idő. Rájuk nézve a nyomorúság a bőség szaruja.

Erkölcstelen és közgazdaságilag veszélyes dolog ez. Ha látják az emberek, hogy egyesek büntetlenül üzük a visszaéléseket, a példa terjed. Megint azt tartják a gyengébb erkölcsi felfogású emberek, hogy a fosztogatás, mások kizsákmányolása ügyesség, nem pedig megvetésre méltó dolog, ha törvény nem rendeli is büntetni.

Látjuk a városokban, hogy a vidékről érkező termékeket, főleg a gyümölcsöt, tojást stb. két-három spekuláns közvetítő veszi és adja tovább, míg a kiskereskedők, kofákhoz, fogyasztókhoz jut. Ezek megakasztják azt, hogy a termelő jobb árakat kapjon és a fogyasztó olcsóbban vehessen. Mesterségesen megakasztják a fogyasztást, mert drága portékából nem jut annyinak a vásárlására, mint olcsó portékából. Ennélfogva sok cikk eladatlanul marad, vagy potom áron exportra kerül. Mert a termelő, ha mindjárt nem kél el az áruja, hamar elcsügged és a leselkedő

üzérnek, aki az első vásárlási órák elmulta után kezd jelentkezni, hamar áldozatává lesz.

Fogjanak össze gazdáink, fogyasztóink, tisztességes kereskedőink és városi hatóságaink arra, hogy a magyar termelést és fogyasztást, az erkölcsöket, egészséget rontó eme piaczi állapotokat ki lehessen az országból irtani. A mostani szűk időben különösen szükség van a gyors és erélyes eljárásra.

„A gyulafehérvári fogyasztási adóügy panamája.”

Az „Alsófehér“ cz. helyi lapban ily címen megjelent közlemény folytán Gyulafehérvárról a következő sorok közlésére kértünk fel.

Az „Alsófehér“ leplezetlen kárörömmel röpi világgá, hogy a bor és husfogyasztási adó kezelése körüli szabálytalanságok kiderítése céljából vizsgálat van folyamatban. Az „Alsófehér“ már előlegezi a vizsgálat eredményét, mert szerinte „kétségtelennek látszik, hogy a polgármester a kezelőkkel a város nevében és tudta nélkül a

TÁRCZA.

Új korszak a méhészet terén.

(Folytatás.)

A méhészek most a XIX-ik században világszerte kezdtek belátni, hogy a közönséges kasokkal, az u. n. mozgathatlan építmény kaptárokkal a méhészkedés nagyon bizonytalan, csak a véletlenre van bízva; kuttattak, próbáltak jobbat feltalálni; nálunk is többen egy vagy más irányban tettek kísérleteket. Míg vegre fellépett Dzierzon az ő mozgatható építményű kaptáraival; az ő valczikáira a méhek lépeiket ráépítették s annál fogva minden lépést kivenni és ismét visszatenni lehetett. Megvolt találya a nyitja a dolognak, kezünkbe volt adva a méhek gyepője s annál fogva irányozhattuk azoknak működését. És mi irányoztuk, nagyon is irányoztuk; de nem kellő szerencsével a gyakorlati téren. Sok volt az elmélet, kevés és nem helyes irányu a gyakorlat. Mit tettek általában? Méhtörzseinket nem enged-

tük ugyan rajozni, gátoltuk azokat mindenféle fogásokkal, anya kifogás, elzárás, fiasítás kiszedés, méz kiszedés, pörgetés és számtalan miveletekkel; valósággal tressziroztuk méheinket s azok nem munkálkodhattak kellőképpen, nem gyűjthettek elég mézet. Nem gyűjthettek különösen azért, mert míg egyfelől korlátoztuk a rajzást, másfelől pedig csináltuk a műrajokat, kezdők különösen sokat csináltak. Tehát megosztottuk méheinket akkor, amikor éppen a legtöbb gyűjtő méhre lett volna szükség. Viszont ószre egyesítjük a sok hitvány rajt és műrajt, hogy téli legyen mentől több fogyasztó. Ez volt és még most is ez azon circulus-vitiosus, a mely a mi mostani méhészkedésünket a Dzierzon-rendszerű méhészetet sikertelenné teszi. Megyünk a régi szerint, évről-évre siker nélkül; elnevezvén azt okszerű méhészkedésnek. Nos tehát, itt van a forduló pont; szabadítsuk fel magunkat a sablontól és irányítsuk méhészkedésünket akként, hogy méheink ne rajozzanak akkor, a mikor a mézgyűjtés ideje bekövetkezett; és ne rajozzanak csak erősza-

kos beavatkozásra, hanem egyedül természeti ösztönükből kifolyólag. Az én kaptárom és rendszeremnél fogva felszaporodnak méheink óriási munkás sereggé, de nem rajoznak; minél fogva az a temérdek méh rendkívül sok mézet gyűjt be, a melyből jut felesleg a méhésznek jutalmul és marad a méh-törzsnek annyi, hogy még a jövő évre is biztosítva van. Képes egy-egy méh-törzs begyűjteni 30—60 sőt több kgr. mézet is. Mert nézzük csak, hogy valódiképp miért is rajzik az a méh-törzs? Tudjuk azt, hogy tavasszal, ha az anya erős fiasításra képes, naponként tojik ezer, két sőt három-ezer petét is. Ha most már csak 30 napot veszünk is számításba, 60—90 ezerre is felszaporodik számuk. Ezen rengeteg sok méh, sem a paraszt kasban, sem a Dzierzon kaptárban nem fér meg, kénytelen tehát kirajozni. Kénytelen, mondom, mert ha van helye, nem fog kirajozni. Ez oly tény, oly természeti igazság, hogy a felett vitázni nem lehet.

Észre vette ezt Neiszer, azért tért el kaptára beosztásában az országosan elfoga-

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

várost károsító egységre lépett, minek következménye: „a folyton növekedő pótladó”. Mi — a dolgok természetes rendjéhez képest — be akartuk várni a vizsgálat eredményét és csak azután foglalkozni ez ügyvel, de a rosszakaratu hírecske kényszerít minket arra, hogy a rendelkezésünkre álló adatok keretében és a nélkül, hogy a vizsgálatnak elébe vágni akarnánk, a félrevezetni igyekezett nagy közönséget tájékoztassuk.

A kezelőkkel „a város nevében és tudta nélkül” kötött szerződést a városi közgyűlés az összes szavazatokkal egy szavazat ellenében állapította meg és azt a vármegyei törvényhatóság is megerősítette; a miniszter pedig csak azon formai okból semmisítette meg ezen határozatot, mert a szabályrendelet ellenére a kezelőnek italmérsi engedélye volt. Ezenkívül a városi tanács (szakreferens) és nem a polgármester kötött a kezelőkkel saját üzletükre nézve általános-szerződéseket a törvény és törvényes miniszteri rendelet alapján előzetesen kihirdetett felhívás alapján. Ugyanis köz hírré tette a városi tanács, hogy mindazok, akik évi általánban akarnak kiegyezni, a hirdetményben kitett időben és helyen jelentkezzenek. Ezen általánosítási szerződéseket a törvény nem utalja a közgyűlés, hanem a városi tanács hatáskörébe, és az nem is a város, „nevében” kötött, de még nem is tudta nélkül, mert tudott arról a városi tanács és tudhatott mindenki, aki az iránt érdeklődött, hogy a köz hírré tett felhívással kitűzött határidőben, ki és miként egyezkedett? És megtudhatta ezt bárki és bármikor is, ha a városi irattárban őrzött egységet betekintette.

Hogy ezen egységek a városnak kárára, vagy előnyére szolgáltak-e, ezt vizsgálja most a kiküldött bizottság, helyesebben azt: hogy terhel-e valakit e körül rossz hiszeműség, mert elvégre az általános egység, az üzlet menetéhez képest az illetőre vagy haszonnal, vagy kárral járhat, ezt előre megállapítani a dolog

természeténél fogva nem lehet. A kezelő (az utolsó ciklusban csak egy volt) biztosított a városnak bizonyos összeget (mely az előző évi jövedelmeknek megfelelt) és kapott általános egységet. Minthogy a minimum-bevétel biztosítva volt, a tanács ezzel szemben könnyen adhatott általános egységet, annyival is inkább, mert a közgyűlésen elhangzott kijelentések szerint a városnak nem volt célja, nem is állott érdekében az állami fogyasztási adóbevétel fejlesztési, emelni, a mennyiben ez a városra nézve csak pillanatsnyi hasznot, de azután állandó terhet jelentett.

Visszatérve az általános-szerződésre, mi a vád? Az, hogy a kezelő a katonaságnak szállított husért alig egy ötödét fizette azon fog. adónak, melyet tételenkénti adózás mellett fizetni kellett volna. Tudni kell azonban, hogy a legénység által fogyasztott hus, ha önkezelésben állították elő, fog. adómentes és csak azon hus adóköteles, mely a tisztai étkezdéknek és nős altiszteknek engedték át. Tudni kell azt is, hogy ez alapon az ugynevezett „Fleischregie” már több mint egy évtizeden át ugyancsak 800 korona fogyasztási adót fizetett évi általánban éppen a mostani kezelőnek, ki akkor bérlője volt a fogyasztási adónak, tehát legsajátabb érdekében állott azok kihasználása.

Ámde most nincs önkezelés, tehát kedvezmény sincs, mondja a feljelentő, mert most a kezelő szállította a katonaságnak a hus. Alkalmunk volt ezen szállítási szerződést betekinteni. Eszerint a vállalkozó élő állatokat köteles szállítani, melyeket a katonaság átvesz, saját bélyegzőjével megjelöl, saját embereivel (katonákkal) saját mézszárkén levágot, a csapattestek között, tisztai étkezdé, nős altisztek között stb. kioszt és vállalkozónak szerződésileg megállapított egységárban a lemerlegelt holtulysut kifizeti. Pénzügyi emberek úgy tartják, hogy az mindegy vajjon a katonaság piaczon-e, avagy vállalkozótól szerzi-e be az ökröket, de hogy nem az élősuly, hanem a holtulys

képezi az elszámolásának és kifizetésének alapját, ezen körülmény megfosztja az egészséges önkezelési jellegétől s ennek folytán az adómentességtől. Meglehet, hogy így van, meglehet, hogy illetékes helyen így történik a döntés, habár pénzügyileg műveletlen elme eme subtilis különbséget felfogni nem bírja, egyet azonban tudunk és ez az, hogy tárgyilagosan gondolkozó ember egy pillanattal sem kételkedhetik abban, hogy a városi tanács ellenkező felfogása legalább is annyira jogosult és megindokolható mint a feljelentőé és hogy ebből a városi tanács, vagy polgármester ellen vádat kovácsolni — még ha jogilag tévedtek volna is — annyival kevésbé lehet, mert hisz a kir. táblák döntéséből is gyakran megállapítja a Kuria, hogy jogilag tévedtek.

Ezek után a felvetett „panama” szempontjából közönyös, hogy a vállalkozó az általános-szerződésen nyert-e, avagy veszített? De mert hangoztatják, hogy a fogyasztási adómentesség kedvezménye a katonaságot illeti, nem pedig a vállalkozót, nem lesz érdektelen e tekintetben is tiszta képet nyerni. A szállítási szerződés szerint a katonai kincstár a vállalkozónak a marha holtulysának kilogramját 5 fillérrel a napi átlagáron alól fizeti. Vállalkozó szerint ez engedményt csak azért tehet, mert számításba vette, hogy a fogyasztott hus tulnyomó része adómentes, mely alapon az előtti is csak 800 kor. évi általánynat fizettek, annyiban egyezett ki ő is, tehát eunyvival olcsóbban adhatja a marhát, mint más. Vagyis végeredményben a katonaság élvezi e métermázsánkénti 5 korona engedmény alakjában a fog. adómentesség kedvezményét, nem pedig a vállalkozó, a kinek csak a rendes üzleti haszna (vagy kára) marad meg a conjuncturához képest.

Panasz tárgyát képezi az is, hogy a boritaladó behajtása tárgyában a kezelők csak a korcsmárosokat és vendéglősöket fogták szigoruan, ellenben a bortermelőkkel és polgárokkal szemben lanyhák voltak, nem fejtettek ki nagyobb ellenőrzést, szóval nem zaklatták. Ez a vád igaz! Bizonyos azonban, hogy azt a boritaladót, melyet a kezelők be nem hajtottak, hanem a polgároknál megmaradt — elsikkasztani, elpanamázni nem lehetett. Bizonyos továbbá, hogy majdnem mindenütt ép úgy történt a fog. adók kezelése, mint városunkban, pl. Nagyenyeden is, egész a folyó évig; Nagyenyeden sem fizettek a polgárok boritaladót emberemlékezet óta és végül bizonyos az is, hogy az adó nem humánus kezelése a városi közgyűlés intenciójának megfelelően történt. A közgyűlésen ugyanis többen s sokszor hangoztatták ellemondás nélkül, hogy e fogyasztási adó megváltás nem annyira nyereségre alapított vállalkozásnak tekintessék, (a mit a törvény is kizár, ezért tiltja a bérbeadás) hanem a cél az, hogy a polgárok a zaklatásoktól megmentessenek. Nem is lett volna értelme, ma sincs, a boritaladó bevétel emelkedésének, mert hisz a bor hektoliterje után az államot 11 kor. 38 fillér adó, a várost pedig csak 1 kor. 7 fill. pótlék illeti, tehát miután a legközelebbi megváltásnál a mostani rendszer mellett be-

dott szabvány kaptár beosztásától. Azért nagyobbította meg a megszabott keret méretét Boczonádi Szabó Imre. De mindketten megmaradtak a megoszthatlan kaptár alak mellett; azért nem lesz rendszerünk marandó és azért, mert az nagyon sok munkával jár és a paraszt embernek csakugy nem való a kezébe, mint nem való a Dzierzon kaptár. Én megszabadtottam magamat a lenyűgöző sablontól! mellőztem mind a megszabott keretméretet, mind a kaptárt. Kereteim mérete sokkal nagyobb, kaptárom pedig egyes fiókokból van összealkotva s ennek folytán nagyobbítható és kisebbíthető. Éppen azért megfér benne az óriás törzs, de jól érzi magát benne a legkisebb törzs, sőt a tartalék raj is. Munka elenyésző csekély van vele, úgy, hogy egy erőteljes ember képes 2—4 száz törzset is kezelni. Viszont semmiféle erőszakos műtétet, — mint az anya elzárás, műrajkészítés, fiasítás kiszedése, a méztárnak Hahnemann rácsossal való elzárása, — nem követek el méheim-

mel: minden a maga természetes útján megy! s éppen azért teljes a hitem, meggyőződésem, hogy az utat tör magának és örökös kincse lesz a méhészeknek.

Kaptáramat és rendszeremet közkiucscsé akarom tenni, hogy annak hasznát élvezze mindenki. De uttörő levén, méltán kérhetem méhésztársaim támogatását.

Ezen rendszerem kifejtésére megirt kalauzomat kinyomatom, azért kérem, anuak előfizetési árát 5 koronát, egy három fiókos mintakaptár árát, 20 koronát, hozzám Szekszárdra mielőbb beküldeni.

Ha magasnak tetszik az ár, méltóztassanak figyelembe venni, hogy én egy egész tudományt, mely 37 évi kutatásaimnak, tanulmányaimnak eredménye, adok a kezükbe, amely valósággal aranybányát tár fel méhésztársaimnak.

A kalauzt német nyelven is kinyomatom, ha elég előfizető jelentkezik. Ára szintén 5 korona.

Dömötör László,
méhész.

SÁMSON JAKAB
Telefon 423. uri szabó Telefon 423.
KOLOZSVÁRT, Egyetem-u. 2.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát
honi, angol, scoth és francia különlegességekben
FÉRFI RUHÁK a legmodernebb szabászat alkalmazásával, saját műhelyében készíttetnek. 12 49—105
Gyors és pontos kiszolgálás Gyors és pontos kiszolgálás.

vett magasabb fogyasztási adóösszeget követeli majd a kincstár a várostól, (sőt erre törvényadta reáutalási jogánál fogva reá is kényszerítheti), nyilvánvaló, hogy a város mostani eljárása által, a polgárok terhére, az államkincstár jövedelmeit jelentékenyen gyarapítja, már pedig eltekintve a polgárok emelkedő terhetől az önmagában is köztudomáslag helytelen borítaladó ily kegyetlen kezeléssel látrányosan befolyásolja a borfogyasztást, ezzel kapcsolatban a bortermelést, mely pedig városunknak is nagyon fontos közgazdasági ágat kepez.

Az „Alsófehér“ támadása szerint egyesek jogtalan gazdagodása idézte elő „a folyton növekvő pótdadót“. Ezen vád is épen oly alapos és jóhiszemű, mint a többi. Gyulafehérvár tudvalevőleg egy ily nagyságu városnál számbavehető törzsvagyonnal nem bír, a városi pótdadó ma mégis csak 20%. Ez is azonban csak 1906. év óta van, mert az azelőtti 10—12% pótdadót emelni kellett azért, hogy a törvényszék építéséhez adott városi hozzájárulás céljaira fölvevett törlesztési kölcsön részletei fedezetet nyerjenek. Összehasonlítva a mi pótdadónkat a más, nagyobb törzsvagyonnal nem rendelkező városokéval, melyek 70, 80, sőt 100% pótdadó terhe alatt nyögnek, épen e száraz számadás dícséri lehangosabban polgármesterünk elismert gazdálkodását, mely e várost nagyobb adóssági teher nélkül, ily kicsiny pótdadóval, aszfalttal, villanyvilágítással, árvaházzal, szegények házával stb. látta el. De lássuk az összefüggést a „panamás“ adókezelés (mely 1902-ben kezdődött) és a pótdadók folytonos növekedése között. Pótdadóból bejött 1895-ben 8902 kor. 1896-ban 9656 korona. 1897-ben 9216 kor. 1898-ban 9998 korona. 1899-ben 14262 kor. 1900-ban 11807 kor. 1901-ben 11678 kor. 1902-ben 13702 kor. 1903-ban 10930 kor. 1904-ben 14474 kor. 1905-ben 10940 korona.

A számok beszélnek!

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Olvasóinkat kérjük, legyenek szivesek előfizetéseik megújításával és érdekes vidéki hírek beküldésével bennünket támogatni.**

— **Áthelyezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Józsa Ilona pilisszentiváni tanítónót a nagyenyedi elemi iskolához helyezte át.

— **Megerősítés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Reinbold Béla dr. élet- és körvegytani tanársegédnek, a kolozsvári Ferencz József tud. egyetem orvostudományi karán, az orvosi kémiából egyetemi magántanárrá történt képesítését jóváhagyólag tudomásul vette és ebben a minőségében megerősítette.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Kovács Géza gyulafehérvári járásbíró-sági irnokot jelenlegi alkalmazása helyén irodatisztté nevezte ki.

— **Képviselő-testületi közgyűlés.** Nagyenyed város képviselő testülete folyó hó 24-én közgyűlést tartott dr. Varró László polgármester elnöke alatt. A gyűlés nevezetesebb határozatai: A közvilágítás régóta vajdó kérdésében végérvényesen döntött a közgyűlés a villanyvilágítás mellett; s megbizta a tanácsot, hogy hirdessen pályázatot. A városi tisztviselők az 1905. évben élvezett drágasági pótlékot, összesen

6265 kor. az 1906. évre is megkapják. Néhai Décsy Károly theol. professzor hagyatékáról, 4415 kor. összegről, melyet tőkeképpen az enyedi szegények segélyezésére hagyott, az alapítólevél felolvasatott és jóváhagyatott. A malmok és vásárvám bérbeadásának ügyében beható vita után úgy határozott a közgyűlés, hogy a malmokat a legtöbb ajánlatot tevő Fesztinger Dávidnak adja bérbe 3 évre 11741 kor. évi bérösszegért; a vásárvámot pedig, melyre az eddigénél jóval kevesebb bérajánlat tétetett, házi kezelésbe fogja próbálni egy évre átvenni. Ezt a határozatot dr. Müller Jenő ügyvéd megfeleltette. A tárgysorozat 19. pontjában kimondta a közgyűlés, hogy a város háztartásában elfogyasztandó cikkeket hazai gyárakból szerzi be. Az elaggott honvédeknek tűzifa-segély adatott.

— **Törvényhatósági biz. tagválasztás.** A marosújvári kerületben 42 szótöbbséggel Kovács Pál szolgabíró, Vizaknán Incze Lajos ref. lelkész egyhangulag megválasztott f. hó 20-dikán a vármegyei törvényhatóság tagjának.

— **A Kossuth Lajos asztaltársaság XXXIII-ik összejövetelét** ma este 8 órakor a Sisak-vendéglőben tartja. Műsor: 1. Nyitányt játszik az első zenekar. 2. Szaval Tóbis Jenő, ügyvédjelölt, az Asztaltársaság titkára. 3. Felolvas Székely Ödön főgimn. tanár. 4. Régi magyar dalokat játszik az első zenekar. 5. Szaval Fekete Gizi kisaszszony. 6. Kurucz dalokat játszik az első zenekar.

— **Nagyenyed város tanácsa** közhírré teszi, hogy az 1907. évi költségvetés elkészültén, az 15 napig a városi számvevői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthető.

— **Jótekonny egylet Balázsfalván.** Balázsfalván folyó hó 21-én megalakult a szegény tanulókat segélyező „Rongyos Egylet“. Megválasztottak: elnöknek Dániel Istvánné, alelnöknek Pongráz Simonné és özv. Sinberger Salamonné, pénztárnoknak Bedő Józsefné, gazdának Pongráz Geróné, titkárnak Horváth József közigazgatási gyakor-nok, választmányi tagoknak Barsay Gabriella, özv. Benedek Károlyné, Biró Sámuelné, Hodos Brutusné, Haubenschild Károlyné, Lovassy Mártonné, Mendl Jakabné, Mihály Anna, dr. Nánassy Lászlóné, dr. Rónai Jánosné, dr. Rohonczy Béláné, Sebes Ferenczné, özv. Solutiu Fláviusné és Ungár Gyuláné. Isten áldását kívánjuk a nemes czélu egylet működésére.

— **Műsoros estély.** A „balázsfalvi áll. el. népiskola tanító-testülete“ f. évi december hó 1-én a „Szegény gyermekeket felségélyező egyesület“ alapja javára tánczczal egybekötött műsoros estélyt rendez. Műsor. 1. Élőkép: 2. Egyveleg: a gyermekkartól. 3. A bűvös persely (szüdarab). 4. Népdalok: a gyermekkartól. 5. Monolog: Veisz Iréntől. 6. Czimbalmoson játszik: Lovassy Imre. 7. Élőkép. 8. Induló: a gyermekkartól.

— **Rejtvényvilág.** Ügyes, értelemfejlesztő, érdekes rejtvények megfejtése a legtöbb embernek kedvencz mulatsága. Hézagot pótol tehát az „Érdekes Könyvtár“ (Rejtvényvilág) folyóirat, mely minden számban 10—15 kitűnő rejtvényt közöl, melyeknek minden egyes megfejtője, kivétel nélkül, értékes könyvjutalmat nyer. Előfizetés egész évre csekély 2 korona. Előfizetők mindentűt kerestetnek s allandó tiszteletpéldányon kívül kitűnő szépirodalmi műveket kapnak jutalmul. Mutatványfüzetet bárkinek ingyen és bármentve küld az „Ér-

dekes Könyvtár“ kiadóhivatala, Budapest, V., Kálmán-utca 2.

— **Az Athenaeum nagy képes naptára.** Mikor negyvennyolc évvel ezelőtt jelent meg ez a naptár, valósággal meglepte a magyar közönséget tartalmának rendkívüli gazdagságával és kiállításának feltűnő szépségével. Majdnem félszázad telt le azóta és az Athenaeum Nagy Képes Naptára még mindig az első helyet foglalja el naptáraink között. Nemesak a sokféleség, a szövegnek változatossága és a kiállítás szépsége teszi az Athenaeum Nagy Képes Naptárát olyan kedvessé, hanem rendkívüli praktikussága. Közhasználati részben, a praktikus tudnivalóknak óriási mennyiségét nyújtja. Végig kalauzolja Budapestet, megismerteti a posta- és távirda szabályokkal, felsorolja a sorsolási napokat, az uralkodókat, a bérkocsi díjakat, a vadászati és tilalmi időszakot, hogy még sok-sok egyéb tudnivaló után, majdnem 300 oldalos tisztai czimtárral legyen a közönségnek segítségére. A nagyszabásu, ugyszólván kimeríthetetlen gazdagságu naptár díszes vászonkötésben 3 koronába, nem kevésbé tartós és csinos félvászonkötésben pedig 2 korona 60 fillérbe kerül.

— **Az Első Alföldi Cognagyár** részvénytársaság és szeszfinomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának (V., Mérleg-utca 11. szám) heti üzleti jelentése:

Mai zárlatárak Budapestén:

	Nagyban.	Kisinyben.
Finomított szesz adózva	145.—	148.—
Finomított szesz adózatlan	45.50.	48.50.
Nyers szesz adózva	143.—	145.—
Denaturált szesz	38.—	40.—

Szerkesztői üzenet.

H. I. Nagyenyed. A kéziratot köszönjük. Közlését a jövő számban megkezdjük.

Közgazdaság.

A „Nagyenyedi Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet“ alapszabálya.

(Folytatás.)

D) Az igazgatóság ülései.

6. Ha a felügyelő-bizottság hivatalos működésében törvénybe ütköző (K. T. 195. §.) vagy a szövetkezet érdekeit sértő mulasztások, vagy visszaéléseket tapasztal, a közgyűlést azonnal összehívati és a „Hangya“ központi szövetkezetnek jelentést tenni tartozik.

7. A bizottság maga állapítja meg ügyrendjét és abban azt, hogy ülései mikor tartassanak és mi módon hívassanak össze.

8. A felügyelő bizottság a fentebbieken kívül más teendőkkel fel nem ruházható s tagjai egyetemleges kártérítésre kötelezvék, ha a jelen § ban megállapított kötelezettségek teljesítését elmulasztják.

Tagjai az igazgatósági üléseken részt vehetnek, ott indítványozási és tanácskozási joggal bírnak.

F) Az elnök.

26. §. 1. Az elnök az egyesület feje, ő utalványozza a költségvetésileg megállapított kiadásokat és őrzi a biztosítékok betétkönyveit.

2. Összehívja és vezeti a közgyűlést, az igazgatósági ülést, a titkárral vagy jegyzővel együtt aláírja azok jegyzőkönyveit s határozatainak végrehajtására, valamint a tiszt-

viselőik és alkalmazottak munkásságára fel-
tárgyal.

Általában teljes odaadással működik az
egyesület felvirágoztatására.

3. Az elnököt akadályoztatása esetén az
alelnök, illetve az igazgatóság által erre sa-
ját tagjai sorából kijelölt tag helyettesíti.
(Folytatjuk.)

SZERKESZTŐSÉG:

Dr. Garda Kálmán, Török Bertalan, Dr. Varró László.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részv.-társ.

A Scott-féle Emulsió

minőségében mindig egyforma, mert előállítá-
sához mindig a penzzel, ügyességgel és
gondtal megszerelhető legjobb anyagok hasz-
nálatának. A Scott-féle Emulsió ké-
szítésénél kizárólag a legfinomabb norvégiai
gyógycsukamájolaj lesz feldolgozva és így a
többi alkotórész is mindig csak elsőrendű
minőségű. Ennek tulajdonítható, hogy a
Scott-féle Emulsió rendkívüli táp- és
gyógyerejét az orvos urak is méltatják s ez
gyermekeknek és felnőtteknek, valamint a
gyöngeség minden elképzelhető eseteiben
mint kitűnő tápszer oly gyakran rendel-
tik. A Scott-féle Emulsió hatásának
erejében messze felülmúlja a közönséges
csukamájolajat.

A Scott-féle Emulsió valódisá-
gának jele a „háta nagy csuka-
halat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással
és 75 fillér levélbélyeg beküldése
ellenében mintával bérmentve
szolgálat: 203 1—

Dr. Budai Emil „városi gyógyszerára”

Budapest, IV., Váci-utca 34/50.

≡ Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fillér. ≡

Kapható minden gyógyszerárban.

Sz. 1532—1906. tkvi.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz.
102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagy-
enyedi kir. járásbírósnak 1906. évi V. 598. 3. számú
végzése következtében dr. Müller Jenő ügyvéd által kep-
viselt Komjáthszegi Lajos javára Birtalan Lajos ellen
750 kor. s járulékaik erejéig 1906. évi október hó 30-án
foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felül-
foglalt és 578 kor. 99 fillérre becsült következő ingósá-
gok, u. m.: boltiáruccikkek, boltiállványok, áruelősztal-
stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. bíróság 1906.
évi V. 598. 4. számú végzése folytán 750 korona tőke-
követelés, ennek 1906. évi május hó 25. napjától járó
6% kamatai, bíróság már megállapított költségei ere-
jéig, Nagyenyeden az alperes üzlethelyiségében leendő
eszközlésére 1906. évi december hó 4-ik napjának
d. u. 3 órája határidőül kituzetik és ahhoz a venni szán-
kozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a
érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108.
§-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérő-
nek szükség esetén becséron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is
le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyer-
tek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a
értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt: Nagyenyeden, 1906. évi novemb. hó 12. napján.

Gajzágó Simon,

kir. bir. végrehajtó.

263 1—1

Advertisement for a watch with an illustration of a pocket watch and decorative border.

NAGY JENŐ

szájpád nélküli műfog-spezialista
KOLOZSVÁRT, Wesselényi M.-u. 6. sz.

**Készít szájpádnélküli ter-
mészethűen szilárdan álló fogakat
16 koronáért.**

89—104

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
Réthy-féle cukorkánál
Vásárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mi-
vel sok haszontalan utánzata van.
1 doboz 60 fillér.
Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!
244 2—12

Large advertisement grid for various products including: Requiny-féle római vértisztító-szörp, KÉSMÁRKI LENVÁSZON DAMÁST-árúk, TOKAJI CHINA-VASBOR., TUDÓBAJOSOKNAK, PLATSCHEK VILMOS FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza, HAMMOND írógép, FARAGÓ TESTVÉREK, BALASSA FÉLE UGORKATEJ, KATZER, KISS SZERENCSEJE NAGY VÁSÁROLJON CSAK KISS-FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET KISS KÁROLY-TÁRSÁ, BABYMIRA-CRÉM, DREZDAI MOTORGYÁR, Pacific TOJÁS KÉSZÍTMÉNY, and NEPELEJTS védjegyű férfi-nyakkendő, magyar Ipari PÁRIS SZÁLLODA.

A NAGYSZEBENI ÁLTALNÁOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzalogkölesönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

- A.** $4\frac{3}{4}\%$ kamatláb mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 30000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 26 K. 11 f.
- B.** 5% kamatláb mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 20.000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 27 K. 16 f.
- C.** $5\frac{1}{4}\%$ kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.
- a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.
- b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 80 f.
- D.** $5\frac{1}{4}\%$ kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 2000 K.
- a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.
- b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.
- c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.
- E.** 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.
- a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.
- b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.
- c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.
- d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.

Az A. alatti kölcsönök csak földbirtokra, a B. C. D. és E. alattiak házakra is adtak; valamennyi kölcsön — az egyszersmindenkorra 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetett ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

Oh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés.

217 9-26

Köhögés, rekedtség és elnyákosodás
ellen gyors és biztos hatásúak

Egger

mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják s kítűnő ízűek.
Doboza 1 kor. és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor” gyógyszertár
Budapest, VI., Vaci-körút 17.

Nagyenyeden kapható:

Novák István
Arany Csillag gyógyszertárában,
U. Kovács József
Bethlen Gabor gyógyszertárában.

Éljen

Egger mellpasztilla
csakhamar
meggyógyított.

Árverési hirdetmény.

Az erdélyi püspöki uradalom tulajdonát képező alantirt rév- és hidvám-szedési jogok bérbeadása tárgyában 1906. év december hó 16-án d. e. 10 órakor az uradalmi jószágigazgatóság irodahelyiségében (Gyulafehérvár Vár, Mikó-utca) nyilvános árverés fog tartatni.

Árverés tárgyát képezik: 1. Drombári hid, 2. Csügedi rév, 3. Tátói rév vámszedési jogok 1907. évi január hó 1-től kezdve 1909. december hó 31-ig 3 egymásután következő évre.

Az árverés nyilvános, azonban zárt írásbeli ajánlatok is elfogadhatnak a fenti határnápig.

Reflektánsok az összes jogok bérletére együtt vagy külön is tehetnek ajánlatot.

Bánatpénzként a drombári hidra 800, a többi révjogokra 200—200 korona készpénzben vagy óvadékképes érték-papírban teendő le.

Bérlő tartozik az első évre eső egész haszonbéri összeget óvadékképen letenni, illetve bánatpénzét e célra megfelelően kiegészíteni.

A haszonbér negyedévi egyenlő részletekben előre fizetendő.

Az uradalom fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlattevők körülményeit mérlegelve, az ajánlatok közül szabadon választhasson.

A kötendő haszonbéri szerződés részletes feltetelei aolirt jószágigazgatósnál betekintheők.

Erdélyi püspöki uradalom
jószágigazgatósa.

262 1-2

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárúgyár részv.-társaság Nagyenyed.

Dobozárúgyár. Könyomda. Litografiai és vonalzó műintézet.

Mindenemű **DOBOZÁRÚT** (Cartonnage) u. m. egyszerű és hajlított dobozokat gyógyszerészek, cukrászok, kereskedők és gyárosok részére kisebb árucikkek jutányos és czélszerű csomagolására olcsó áron szállít.

Műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képes árjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, s mindenemű kereskedelmi és ipari nyomtatványokat, póstacsomagcímkeket, pecsétjegyeket, címkeket, ragjelzőket, porkapszulákat, papírzacsokkat, kötőzöppapírokat és mindenemű gyógyszerészeti nyomtatványokat készít könyv- és könyomdai, valamint dombornyomásban, olcsó árban, szép és izléses kiállításban.

Sz. 3748 - 1906. tkvi.

Póthirdetmény.

A balázsfalvi kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Pátia balázsfalvi takarékpénztár végrehajtónak Pópa János türi lakos végrehajtást szenvedő elleni 596 kor. és jár. iránti végrehajtási ügyében 3604/1906 sz. a kibocsátott árverési hirdetményben a türi 312 sz. tjkvben A + 18 r. sz. 1770 hr. sz. szántóra 72 kor., a 19 r. sz. 1827 hr. sz. szántóra 188 kor., a 20 r. sz. 2152/1 hr. sz. szántóra 6 kor., a 21 r. sz. 2230 hr. sz. szőlőre 60 kor., a 22 r. sz. 2667 hr. sz. szántóra 44 kor., a 23 r. sz. slatt foglalt közös marhalegelőre 1137/548969-ed rész 200 kor. és a 24 r. sz. a. foglalt szintén 1137/548969-ed rész közös marhalegelőre 292 kor., összesen 724 korona kikültási árban alóltit telekkönyvi hatóság irodájába 1906. december 10-ik napjának délelőtt 10 órájárá kiüzött árverés az 1881 LX. t.-ez. 167. §-a alapján a nagyenyedi kisegítő takarékpénztár végrehajtató érdekében is 80 kor. tőke követelése s jár. kielégítése végett megtartatni fog.

A kir. járásbíróóság mint tkvi hatóságtól.
Balázsfalvan, 1906. évi november hó 12-én.

Vernes,
kir. aljbíró.

261 1-1

== A napokban ==
je enik meg a negyven-
hatodik évfo yamba
lepő

KÖZHASZNU
NAGYENYEDI
Lőcsy Sp. Lejcs-féle
NAPTÁR
1907. évre.

Gazdag tartalommal,
az erdélyrészi orszá-
gos vásárok pontos
kimutatásával és hasz-
nos tudnivalókkal.

Ára
csak
30 fillér.

Csak SICULIA névvel ellátott üvegek valódiak.
A MÁLNÁSI
"SICULIA"
FORRÁS-VIZ
sós savanyuvizek királya.

Sziklarétegeken át fűt
ártézi forrás.

A gyomorégést rögtön megszü-
nteti. Paratlan évszegerjesztő.
Azonnal ható különlegesség a
gége, tüdő, torok, gyomor, vese,
hólyaghurutos bántalmat ellen
Korányi, Kéthly, Tauszk, Rieg-
ler, Nuriésán József tanár urak
szakvéleményei a "MÁLNÁSI" "SICULIA"
Forrást a kontinens legdúsabb
természetes alkalikus sós
savanyuvizének minősítik.

Magyarországi főraktár:
BRÁZAY KÁLMÁN
BUDAPEST, József-körút 37.
Kapható minden gyógyszerárban, drogéria és
fűszerkereskedésben. 242 8-20

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.t.
Alaptőke: 300.000 kor. Tartalékalap: 157.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra,
Vásárol és elad értékpapírokat.
Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés órési
díj mellett.
Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.
Váltókat az összeg nagysága szerint 5 1/2, 6, 6 1/2 % mellett, kereske-
Betétet delmi váltókat pedig 6 % mellett számítol le.
4 1/2 % kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

19 92-104

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye.
100 KAT. HOLD.

80.000 gyümölcsfa ültvény
1 millió gyümölcsfa-árvány
1 millió előkerítés esemete
Seltaterfák • Diszcserepek • Rozsok
Bogyogyümölcsök stb.

1 1/2 millió szőlőültvény.
Európai és amerikai sima és
gyökeres szőlővesszők stb.
Árjegyzék és művelési utasítás ingyen.

EGYESÜLT FA- és SZŐLŐÜLTVÉNYISKOLÁK FISCHER ÉS TÁRSA, és AMEROSI M.

215 17-104

Valódi francia
színházi látcsövek
csekély havi
részletfizetésre!
AJUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED
Budapest, VI., Eötvös-utca 32.
Látcső-árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.